

Merknad:

I og med at denne saken er behandlet i 4 kommuner, med ulike maler for saksfremlegg, så er det flere versjoner av teksten. Dette er «original versjon» slik den ble sendt fra styringsgruppa februar 2022.

JÆREN RECOVERY COLLEGE – GODKJENNING AV PRINSIPPER FOR FREMTIDIG ORGANISERING OG DRIFTSMODELL

Etter behandling i styringsgruppa går denne saken til de nødvendige beslutningstakere som "ligger bak" styringsgruppa. For kommunene sin del betyr at det antagelig kommunestyrene (fordi det er kommunene som har fått tilskudd til nå og som må vedta type videreføring). Dere andre må selv vurdere hvor i organisasjonen saken skal tas. Det hadde jo vært fint om vi kunne fått til en likelydende tekst til alle beslutningstakere.

Vi har fått hjelp av rådgiver hos Rådsmannen i Sandnes, Sidsel Haugen og Hanne Nøding A-larm-Norge til å skrive saken. Saken er skrevet i en mal som benyttes til saker til kommunestyret i Sandnes. Innholdet er forsøkt skrevet med hensyn til at det er ulik forkunnskap om recovery og Recovery College hos de som skal beslutte.

Forslag til vedtekter for Regionalt brukerstyrt senter Jæren Recovery College as er lagt ved

Det er flere vedlegg som vises til som lenker. Disse dokumentene kan lastes ned fra vår hjemmeside. <https://jrcollege.no/om-oss/#bibliotek>

Vennlig hilsen Tor Arne og Steinar

-- # --

1. Saken gjelder

Jæren Recovery College (JRC) ble i 2019 etablert som et prosjekt. Siste året i den 4-årige prosjektperioden er 2022. Styringsgruppen har derfor iverksatt arbeid med utredning av løsninger for en fremtidig ordinær driftsform fra 1.1.2023.

I denne saken oppsummeres resultatene av arbeidet og det fremmes forslag til styringsgruppa om å etablere JRC som et aksjeselskap, uten økonomisk formål. Det vil si at selskapets eventuelle overskudd skal tilfalle selskapet selv fullt ut. Tilsvarende gjelder at ved en eventuell avvikling skal gjenværende verdier og kapital tilfalle non-profit virksomhet slik det fremgår av formålet i vedtektene.

Med forbehold om styringsgruppens tilslutning, vil vedtak og saksfremlegg oversendes til kommunene og samarbeidspartnerne til formell behandling. Resultatene vil så danne grunnlaget for utarbeidelsen av nødvendige stiftelsesdokumenter som de kommende aksjonærene i JRC AS får utsendt sammen med innkalling til selve stiftelsesmøte. Deretter kan den formelle registreringen av selskapet sendes inn til Brønnøysundregistrene. Av hensyn til tidsfrister, tiden som erfaringsmessig medgår til det formelle arbeidet mv. er det fordelaktig å få dette utført i løpet av 1. halvår 2022.

2. Prosjektet Jæren Recovery College, bakgrunn

I perioden 2016-2019 pågikk et læringsnettverk for brukere, ansatte og ledere innen rus- og psykisk helse feltet i Rogaland og Sunnhordland. Dette var i regi av KS og Fylkesmannen og initiert av nasjonale myndigheter. Et av resultatene av

læringsnettverket ble et felles [verdigrunnlag for rus- og psykisk helsearbeid i Rogaland og Sunnhordland \(Vedlegg 1\)](#)

Ønske om et kompetansesenter for erfaringskompetanse

I verdigrunnlaget fra læringsnettverket er recovery-tenkningen sentral og det beskrives hva som bør vektlegges for å fremme recoveryorientert rus- og psykisk helsearbeid både i praksis, hos ledere og politisk. Et av punktene er å fortsette å utvikle recovery-kompetanse etter at læringsnettverket var over. I recovery-kompetanse står brukererfaringer sentralt. I dag er det en del praksisbasert og forskningsbasert kunnskap om hva denne erfaringskompetansen er og hvorfor den er viktig, men det kreves lokal aktivitet og engasjement for at den skal flyte ut til både til "den det gjelder" - som har utfordringer i livet - og tjenestene. På denne bakgrunnen ble ideen om et kompetansesenter for brukermedvirkning, erfaringskompetanse, recovery og samskaping mellom erfaring og fag født. Ideen ble blant annet lagt fram i et møte med kommunale levekårsledere (kommunalsjefer) i Sør-Rogaland under læringsnettverkperioden.

Kompetansesenter-ideen blir til prosjekt Jæren Recovery College

I løpet av læringsnettverket reiste representanter fra kommunene Stavanger og Sandnes til Nottingham og ble kjent med Nottingham Recovery College. Flere fikk troen på at Recovery College-modellen kunne være rammene for et regionalt recovery-kompetansesenter. Dette endte med at 9 instanser gikk sammen, søkte og fikk tilskudd fra Statsforvalteren i Rogaland til å etablere et 4-årig prosjekt (2019-2022). [Lenke til prosjektbeskrivelsen \(Vedlegg 2, fullversjon og kortversjon\)](#)

- *Målet var å utvikle og prøve ut en "Jærsk variant" av Recovery College og med sikte på varig drift etter det fjerde prosjektåret.*

De 9 instansene er:

- Bruker- og pårørende organisasjonene: A-larm Rogaland, Mental Helse Ungdom Sør-Jæren og Mental Helse Sandnes,
- kommunene Time, Sola, Stavanger og Sandnes
- Helse Stavanger HF representert ved avdeling for Rus og avhengighet og Sandnes DPS,
- Crux Oppfølgingscenter
- NAV Rogaland.

Recovery og samskaping – en villet nasjonal strategi

Hva er recovery? Recovery er en unik prosess som er personlig, sosial og relasjonell. Helse og velvære, personlig og sosial identitet, tilhørighet og deltagelse på ulike samfunnsarenaer, støtte fra omgivelser og gode materielle forhold er viktige. (NAPHA.no) Å fremme recovery og recoveryorienterte tjenester er både en internasjonal og en nasjonal strategi og anbefaling innen psykisk helse og rus. Verdens helseorganisasjon (WHO) anbefaler recovery- og personsentrerte tilnærminger i utviklingen av lokalbaserte tjenester. (Helsedirektoratet, rapport IS-2314). Gjeldende veileder for rus- og psykisk helsearbeid i Norge "Sammen om mestring – lokalt psykisk helsearbeid og rusarbeid for voksne" oppsummeres i noen hovedpunkter. Ett av hovedpunktene: *Sentrale perspektiver som Empowerment og recovery bør prege tjenesteytingen.* (Helsedirektoratet, veileder IS-2076)

Det er vel vanlig å tenke i dag at kommuner og helseforetak ikke løser velferdssamfunnets utfordringer alene eller ved å se på seg selv kun som en tjenesteleverandør. Det snakkes om *den samskapende kommunen*. Da nye Stavanger kommune ble etablert presenterte de kommunen som den samskapende kommunen. Kort forklart: "Kommune 1.0." representerer "gamle dager" der innbyggeren stod med lua i handa. Kommunen bestemmer (ovenfra-og-ned), i "Kommune 2.0" har du brukermedvirkning. Brukeren bestemmer, men "kommunen bærer deg gjennom livet". I "Kommune 3.0" bestemmer vi sammen "Hva skal vi få til i felleskap i dag". Brukeren – og andre aktører i lokalsamfunnet – er samarbeidsaktører. De samskaper. Kommunen engasjerer seg ikke bare med å gi tjenester, men er en aktør i lokalsamfunnet, der aktører går sammen om å løse utfordringer.

Hva er et Recovery College?

Recovery College er ikke et College i tradisjonell forstand, slik vi er kjent med College for eksempel i Storbritannia. Å gå på et Recovery College er ikke en del av rettigheter innen utdanning. I Norge er ikke Recovery College fulgt av offentlige krav til utdanningsinstitusjoner eller et spesifikt lovkrav innen helsehjelp. Recovery College kan likevel sees som ett svar på nasjonale retningslinjer og føringer innen rus- og psykisk helsefeltet i Norge. Recovery College løfter brukerstemmen høyt (konkret brukermedvirkning), erfaringskompetansen anerkjennes som likeverdig med fagkompetansen og tilbudene ved et Recovery College utvikles i samskaping mellom erfaring og fag. Et Recovery College kan være en hybrid mellom det offentlige og det ideelle/frivillige. Det er brukere, pasienter, likepersoner, frivillige og fagfolk som sammen har utviklet Recovery College-modellen i Storbritannia og nå videreført den i Norge og på Jæren gjennom dette prosjektet.

Vedlagt er en kortfattet presentasjon av JRC våren 2022 ([Vedlegg 3](#))
Kurskatalog JRC våren 2022 ([Vedlegg 4](#))

3. JCR – DAGENS ORGANISERING OG FINANSIERING

Styringsgruppe

De 9 instansene som samarbeider i prosjektet nå, utgjør styringsgruppen for prosjektet, med en representant og vara fra hver av instansene. Dette er personaer beslutningsmyndighet ift prosjektgjennomføringen. Det er avholdt 3-4 styringsgruppemøter årlig fra 2019.

Prosjektledelse og drift

Driften og utviklingen av JRC ledes av to prosjektledere (begge i 100% stilling). En med erfaringskompetanse og en med fagutdanning. Begge har permisjon fra sine stillinger i hhv. Time og Sandnes kommuner i prosjektperioden. I tillegg er det p.t. to prosjektmedarbeidere i hhv 50% og 30 % stillinger. Gjennom prosjektperioden har 30-40 timeengasjerte og frivillige hatt oppgaver og roller knyttet til JRC. Våren 2022 er 22 personer engasjert i disse rollene. De viktigste arbeidsoppgavene er kursutvikling og undervisning/ledelse av kurs/workshops. I alle rollene er både erfaring og fag representert. Fra mai 2021-april 2022 bidrar organisasjonsrådgiver hos A-larm Norge i utredning av framtidig eierform og organisering. Prosjektlederne og organisasjonsrådgiveren rapporterer til styringsgruppa.

I prosjektbeskrivelsen fra 2018 legges det opp til å oppnå fire årsverk i prosjektperioden. Dette ble dels basert på erfaringer fra Nottingham Recovery College og på befolkningsgrunnlaget i vår region (ca. 330 000 innbyggere) og utgjør da et minimum. Pr i dag er det 2,8 årsverk på fast lønn og omkring 0,5 årsverk fordelt på de timeengasjerte og frivillige.

Aktivitet og omfang så langt

415 unike personer har søkt på kurs siden oktober 2019, 122 av disse har søkt på 2 eller flere kurs.

Av de 415 er 283 personer med egenerfaring (68%), 104 er fagpersoner (25%), 28 (7%) har annen bakgrunn (påførende, venn, kollega o.a.)

Siden flere har søkt på og deltatt på flere kurs har vi til sammen mottatt 556 søknader på de kursene vi har hatt siden oktober 2019. Ikke alle som søker på kurs møter opp på første kursdag eller fullfører. 77% av de som møter opp, fullfører og får kursbevis. Dette er vi godt fornøyd med. Deltagerne er på ulike steder i sin recoveryprosess og dette er en styrke for kursene. Dette gir læring, motivasjon og håp om at det går an å få det bedre.

Vi har om lag 300 innleverte evalueringsskjema fra kursdeltagere så langt, men vi har ikke holdt på lenge nok til å ha tall på hvordan deltagelse hos oss påvirker egen livskvalitet eller bedringsprosess over tid. Masterstudenter ved ViD og UiS ser på evalueringer fra deltagerne og de har gjort kvalitative intervju av til sammen 30 deltagere, kursutviklere og kurslærere ved JRC. Innen sommeren 2022 vil vi ha resultater fra disse pågående masterprosjektene.

Evalueringsskjemaene viser i stor grad fornøyde deltagere. Vi har plukket ut noen enkeltsiter fra deltagere og vi har samlet inn noen beskrivelser fra kursutviklere og deltagere om deres erfaringer med Jæren Recovery College. [Erfaringer fra studenter og lærere \(Vedlegg 5\)](#)

Her tar vi med noen "smakebiter":

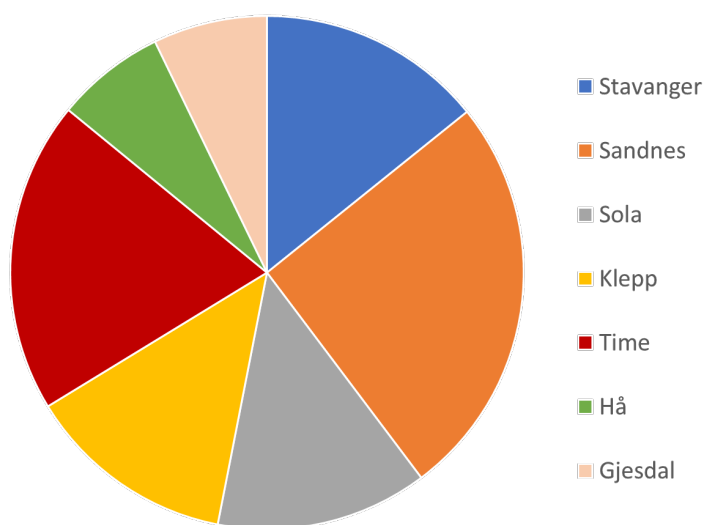
- *Jeg har lang bakgrunn med psykiske helseutfordringer. Jeg har erfart personlig recovery og at jeg har pedagogiske evner. Som kurslærer ved Jæren Recovery College får jeg benyttet begge disse kompetansene (kurslærer med egenerfaring)*
- *Det å komme hit til Jæren Recovery College, og at de jeg møter her har egenerfaring på ulike områder, det gjør veldig godt på den prosessen med å reise seg igjen. (kursdeltager med egenerfaring)*
- *Å føle tilhørighet har for meg vært veldig viktig for å kunne bidra ... Å være kurslærer er ikke noe jeg trodde jeg kunne få til, men med hjelp, støtte og mulighet fra Jæren Recovery College er jeg kurslærer i dag. Det er egentlig helt utrolig. For ett og et halvt år siden var jeg redd min egen skygge! (kurslærer med egenerfaring)*

	2019	2020	2021	totalt
Kursgjennomføringer	4	13	16	34

Pr. 31.12.21 har JRC utviklet 11 ulike kurs i porteføljen. Flere er gjennomført flere ganger og det gir totalt 34 kurs-gjennomføringer. Kursene har varighet fra 2 til 12 uker.

Kommune	Deltakere 2019	Deltakere 2020	Deltakere 2021	Totalt okt 2019- des 2021
Sandnes	31	63	47	141
Stavanger	26	61	53	140
Sola	2	3	20	25
Time	2	10	14	26
Gjesdal	0	4	2	6
Klepp	2	8	8	18
Hå	2	4	3	9
Andre	0	8	4	12
Totalt	65	161	151	378

Tabellen over viser deltakere fordelt på hvilke kommuner de bor i.

Diagrammet viser deltakere på Jæren Recovery College med kommunenes innbyggertall tatt i betraktning

Tabellen og diagrammet viser at JRC er blitt mer og mer regionale.

Utdypende fakta og erfaringer fra prosjektperioden er oppsummert i siste prosjektrapportering til styringsgruppa og Statsforvalteren pr februar 2022 (Vedlegg 6) (ikke ferdig enda)

Samarbeid i regionen/ andre leveranser

JRC har utviklet egne undervisningsopplegg for grupper av ansatte fra samme kommune/avdelinger eller organisasjoner. Til nå har ca 100 deltatt på slike "fagdager" fra Sandnes, Klepp og Time. Tilsvarende opplegg planlegges nå for kommunene Gjesdal, Stavanger og Hå og organisasjonene Blå kors steg for steg og A-larm.

JRC leverer faste undervisninger og workshops vår og høst for videreutdannings- og masterstudenter ved ViD og UiS og for bachelorstudenter mens de er i praksis i kommunene i regionen. Og som nevnt over vil 5 masterstudenter ha fullført sine masteroppgaver med tema og problemstillinger fra JRC innen sommeren 2022. Ytterligere to vil være ferdige våren 2023.

Det er etablert et nettverk som deler erfaringer og jobber med utvikling av kompetanse og forskning fra Recovery College og lignende modeller. Her deltar JRC sammen miljøer både på Haugalandet (Recovery ressursbase), Bergen (Bergen RecoverySkole) og Kristiansand (forprosjekt pågår for Recovery College på Sørlandet)

Finansiering i prosjektperioden 2019-2022

Prosjektet har til nå hatt tilskudd fra tilskuddsordninger som er forbeholdt kommunene å søke på. De fire kommunene i prosjektet har i fire år mottatt tilskudd fra Statsforvalteren, til sammen rett under 9 millioner. Det er mottatt tilskudd fra tre ulike tilskuddsordninger til nå.

- *Tilbud til voksne med langvarige og sammensatte tjenestebehov (SAM)*
I denne tilskuddsordningen åpnes det for tilskudd til å prøve ut nye samhandlingsmodeller mellom kommune, helseforetak og andre aktører. Mål for ordningen er å styrke tilbudet til personer med langvarige og sammensatte tjenestebehov gjennom å etablere helhetlige, samtidige og virksomme tjenester fra ulike nivåer og sektorer. Det er bare kommuner som kan stå som søker.
- *Kommunalt rusarbeid (KRU)*. Formålet er varig kapasitetsvekst i det samlede kommunale tilbudet til personer med rusmiddelproblemer slik at disse sikres et helhetlig, tilgjengelig og individuelt tilpasset tjenestetilbud. Tilskuddsordningen er under avvikling og i 2022 gjelder en overgangsordning. 2022 er siste året det kan søkes tilskudd til prosjekt Jæren Recovery College fra denne ordningen.
- *Bruker- og pårørendearbeid innen rus, psykisk helse og voldsfeltet (BRP)*. Formålet med tilskuddsordningen er å styrke bruker- og pårørendeorganisasjonenes drift og informasjonsvirksomhet, slik at de kan fremme økt brukermedvirkning i utformingen av tilbud og tjenester til mennesker med psykiske lidelser, rusproblemer og voldsutfordringer, både på individ og systemnivå (faktiske brukereffekter). Tilskudd til regionale brukerstyrte sentre ligger i denne tilskuddsordningen. I 2021 fikk vi tilskudd til et forprosjekt for å utrede om JRC fra 2023 kan bli et regionalt brukerstyrt senter.
- I 2021 ble det i tillegg gitt et ekstra "Korona-tilskudd" fra Statsforvalteren i Rogaland til investeringer for digital undervisning år.

Det er ulikt regelverk for de to tilskuddsordningene. Fra *Kommunalt rusarbeid (KRU)* gis tilskudd til lønn og fra *Tilbud til voksne med langvarige og sammensatte tjenestebehov (SAM)* gis tilskudd både til lønn og drift. Kun *Korona-tilskuddet* kan nyttes til investeringer eller utstyr. For å få tilskudd fra *Kommunalt rusarbeid* må det være en klar intensjon fra kommunen om at stillinger skal videreføres etter prosjektperioden. Ifølge rådgiver hos Statsforvalteren i Rogaland er det ikke et krav at stillinger må etableres i

kommunen, men det forventes at kommunen deltar i finansieringen hvis stillingene videreføres i annen organisasjonsform.

Tabellen under viser både størrelsen på tilskuddene og egenfinansiering fra kommunene (EFK) så langt i prosjektet. Det har ikke vært restmidler noen av årene 2019-2021. Hele tilskuddet er brukt.

Alle beløp er her avrundet til hele 1000.

	2019	2020	2021	2022 *
Tilskudd SAM	2 116 000	2 445 000	780 000	390 000
Tilskudd KRU			1 650 000	1 375 000
Tilskudd BRP			440 000	390 000
Coronatilskudd			70 000	
Egenfinans EFK	150 000 (Sandnes)	214 000 (Sandnes)	400 000 (Stavanger)	1 000 000**
Total finansiering	2 265 582	2 659 000	3 269 950	3 155 000

*Beløpene i kolonnen for 2022 er foreløpige budsjettall fra styringsgruppa da tilskuddsbeløpene fra Statsforvalteren og konklusjoner i kommunene ikke er kjent pr dags dato (kommer i april/mai)

Egenfinansiering fra kommunene og lokaliseringskommunen

Foreløpig beløp, egenfinansiering på kr. 1 000 000 fra kommunene i 2022, er basert på befolkningsgrunnlag og allerede avsatte midler i Stavanger kommune.

Slik fordeling er foreslått siste prosjektår:

- Stavanger kr 617 000
- Sandnes kr 242 000
- Sola kr 83 000
- Time kr 58 000.

En kommune må stå som mottaker av tilskuddene og være rapporteringsansvarlig. De fire kommunene valgte Sandnes. Selv om Sandnes kommunene er tilskuddsmottaker og rapporteringsansvarlig deltar de andre i styringsgruppa med lik beslutningsmyndighet.

Sandnes kommune er lokaliseringskommune for prosjektet og har framskaffet leieavtale for 4. etasje i Langgata 54. JRC betaler husleie på linje med de andre kommunale leietakerne. Prosjektet har i prosjektperioden benyttet Sandnes kommune sine funksjoner for ansettelser, regnskap, arkiv, IT og IT-support og anskaffelser. Drifts- og personalansvar har organisatorisk vært knyttet til virksomheten Mestringsenheten i Sandnes kommune. En av prosjektlederne er delegert personaloppfølging av prosjektmedarbeidere og timeengasjerte.

4. REGIONALE BRUKESTYRTE SENTRE NASJONALT

Helsedirektoratet har et ønske om at det etableres regionale brukerstyrte sentra i Norge. Disse beskrives som kompetansesentra forankret faglig i recoverytenkningen. I dag er 5 slike etablert med tilskudd fra Helsedirektoratet. Det er pt. ingen i Rogaland eller Vestland. Helsedirektoratet ga i 2021 tilskudd til styringsgruppa for å utrede om Jæren Recovery College kan bli det sjette regionale brukerstyrte senteret i Norge fra 2023.

I Norge har vi i dag fem brukerstyrte sentre:

- Bikuben ligger i Kvæfjord i Troms fylke,
- KBT Midt-Norge ligger i Trondheim i Trøndelag fylke,
- ROM-Agder ligger i Kristiansand i Agder fylke,
- Sagatun Brukerstyrt Senter ligger på Hamar i Innlandet fylke og
- Vårres brukerstyrt senter ligger i Trondheim i Trøndelag.

Av disse er to organisert som ideell stiftelse og tre som lag/forening.

Sentrene har som formål å drive informasjons- og kursvirksomhet på regionalt nivå, samt spre brukerfaringer, kompetanse og eksempler på god praksis. Sentrene har ulik spisskompetanse og har vektlagt noe ulike målgrupper og aktiviteter. Alle sentrene jobber for å fremme brukerstemmen i møte med tjenesteytere og offentlige myndigheter. Målet er å skape et mer likeverdig samarbeid mellom fag- og erfaringskunnskap, for på den måten å bidra til reell brukermedvirkning i tjenesteutviklingen.

Økonomisk situasjon for de fem brukerstyrte sentrene

I tilskuddsordningen som forvaltes av Helsedirektoratet «*Bruker- og Pårørendearbeid innen rus- og psykisk helsefelt*» var samlet tildeling til de fem brukerstyrte sentrene i 2021 på: 13 950 000,-. Med følgende fordeling: Bikuben: 3 500 000,-, KBT: 2 800 000. ROM: 2 250 000. Sagatun: 3 500 000 og Vårres: 1 900 000

I tillegg kommer tilskuddsmidler fra kommuner, statsforvalter og andre aktører til hvert av sentrene.

Eksempel på finansering for drift og aktiviteter fra Sagatun

Inntekt 2021:

Helsedirektoratet: 3,8 millioner

Tilskudd lokalt: Hamar kommune: 1 321 710 - Ekstra tilskudd: 250 000,

Stange kommune: 200 000, Ringsaker kommune: 50 000 og Innlandet

Fylkeskommune: 190 000

Til sammen 6,2 millioner

Eksempler på stiftelseskapital

KBT kr 100 000

Sogatun kr 200 000

5. JCR – FREMTIDIG FUNKSJON, ORGANISERING OG FINANSIERING

5.1. JRC i et nasjonalt perspektiv

Som allerede omtalt over siktes det mot at JRC kan bli det sjette regionale brukerstyrte senteret (RBS) i Norge. Lykkes det blir JRC en del av et nettverk og samarbeid mellom de fem andre sentrene. JRC vil, som de andre regionale

brukerstyrte sentrene kunne søke om tilskudd direkte fra Helsedirektoratet. Sentrene jobber sammen i et prosjekt *Recoveryknutepunkt* der målet er å få regionale brukerstyrte sentre inn i statsbudsjettet og fast finansiering på nasjonalt nivå. Oppnås det vil det gi en vesentlig større finansiell forutsigbarhet om driften, enn dagens løsning med ettårige søknadsbaserte tilskudd.

Faglig samarbeid er fortsatt aktuelt gjennom nasjonalt nettverk for Recovery College i Norge. Her er miljøer fra Vestland, Sørlandet, Trøndelag og Innlandet foreløpig med, foruten JRC i Rogaland. Nasjonalt Kompetansesenter for Psykisk Helsearbeid (Napha) og KBT Midt har initiert og deltar med sekretariatfunksjoner i nettverket.

5.2 Hvilken rolle kan eller bør JCR ha i fremtiden og hvorfor?

Overordnet mål - fremmer gode liv og gode tjenester

Et Recovery College har som overordna målsetting å fremme håp, mening og opplevelse av tilhørighet og deltagelse i lokalsamfunnet for alle, særlig for personer som har rus- eller psykiske helseutfordringer. Kurs, workshops og andre arrangement skal bidra til at mål nås for enkeltpersoner i recovery og for fagpersoner og andre som vil være en støtte for personer i recovery.

Et Recovery College i våre region vil kunne være et kraftsentra både for enkeltpersoner i deres recoveryprosess og for å fremme bruk av erfaringskompetanse, brukermedvirkning og recoveryorientert praksis i og utenfor helsetjenestene.

Arena for samskaping og den samskapende kommune

Et Recovery College er en arena for praktisk og konkret samskaping. I denne samskapingen er fokus på rollen vi har som innbyggere i et lokalsamfunn. Ikke rollen som tjenestemottaker isolert og heller ikke rollen som tjenesteyter isolert. I "kommune 3.0" - tenkningen (jf kap. 2) vil Jæren Recovery College kunne være en aktør for "den samskapende kommunen", ved å levere og fasilitere samskappingsprosesser mellom både offentlige (rus – og helsetjenester), frivillige/ideelle og lokale samfunnsaktører.

Jæren Recovery College vil være et supplement til nåværende tjenester og tilbud. JRC vil ha en spisskompetanse på samskaping og brobygging mellom erfaring og fag, frivillige og lokalsamfunn

Fra enkeltstående kurs til kursrekker - et sted å få trua på videre skolegang eller arbeid

I løpet av prosjektperioden er det utviklet 11 ulike kurs, de fleste med varighet på 5 – 6 uker. Deltagere kan søke på alle kurs. I siste del av prosjektperioden (høsten 2022) er målet å tilby et semester som er sammensatt av kurs som henger sammen og som vil gi en mer sammenhengende "opphold" ved Jæren Recovery College og bidra til økt hverdagskompetanse og til en vei videre i livet. Her vil vi også tilby *tidgivere*¹ gjennom et samarbeid som allerede er etablert

¹ Tidgivere er frivillige, vanlige folk med ulik bakgrunn og kompetanse, som matches opp mot deltakerens behov, mål og interesser. De er like forskjellige som deltakerne. Deres rolle er å støtte deltakeren i avtalte oppgaver og aktiviteter. Fordi behovene er allsidige, er aktivitetene allsidige

med Blå kors steg for steg Stavanger. Dette samarbeidet omfatter både kursutvikling, kurslevering og bruk av tidgivere. Det vil si at studenter ved JRC gis tilbud om oppfølging fra tidgivere utenom kursdagene. Gjennom lengre kursrekker og med bruk av tidgivere kan Recovery Colleget spille en enda større rolle i personers utvikling. For noen handler det om å reise seg og gå videre inn i roller som arbeidstaker eller skolegang eller som aktiv samfunnsborger på ulike vis. Et Recovery College kan på denne måten være arena som bidrar mot meningsfulle og aktive liv.

Alminneliggjøring - et recovery College for alle!

Et Recovery College vil ha sin rolle i et i et folkehelseperspektiv. Temaer vil være almene og livsnære. Målgruppen for et Recovery College vil både være personer som har mottatt mye tjenester fra det offentlige og personer som kan slippe å komme dit at de trenger mye tjenester. Det handler om å støtte opp under prosesser med å skape seg gode liv, gjerne på tross av merkelapper og diagnoser.

Et kompetansesenter for kommuner, helseforetak og organisasjoner

Recoveryprosesser skjer ikke i et vakuum. De er avhengig av at de som gir offentlige tjenester eller behandling ikke ser etter feil i personer og setter inn tiltak for å behandle disse, men at en ser hele mennesket og den konteksten han/hun lever i og bidrar med støtte ut fra dette. Kommuner, helseforetak og andre organisasjoner som ønsker å fremme brukermedvirkning og recovery vil kunne ha nytte av å ha et Recovery College som samarbeidspartner. Et Recovery College vil tilby kompetanse både for deres brukere/pasienter og ansatte. Personlig og sosial recovery er et mål som brukere/pasienter kan jobbe mot gjennom å være studenter ved Recovery Colleget. Ansatte kan jobbe med å øke sin kompetanse og sine ferdigheter i å støtte å hjelpe andre i deres recoveryprosess.

Fremme brukermedvirkning i offentlige tjenester

Et Recovery College vil også kunne være en arena for å hente inn erfaringskompetanse og brukermedvirkere som de offentlige tjenestene trenger i sin tjenesteutvikling. På et Recovery College vil det både blant deltagere og kurslærer være personer som kjenner regionen, vet hvor skoen trykker og ønsker å bidra med sin erfaringskompetanse i utvikling av tjenester og tiltak.

Lagspiller med næringsliv som vil ta et samfunnsansvar

Flere bransjer og næringsliv tar i dag et samfunnsansvar. De ønsker ikke "bare på å tjene penger", men de ser på seg selv som aktør i store fellesskapet. De vil være med å skape samfunn som er gode for alle. Mange bedrifter er kjent med hvordan rus og psykiske vansker påvirker ansatte og hindrer personer fra å komme inn i arbeidslivet. Vi tror noen bedrifter vil være interesserte i å spille på lag med et Recovery College der målet er å støtte personer til gode liv, der arbeid for mange er et viktig mål. (Dette handler om å kjenne seg betydningsfull og oppleve tilhørighet og fellesskap).

Samarbeid og levering av kompetanse til utdanningsinstitusjoner

Et Recovery College kan bidra til at framtidens helse- og omsorgsarbeidere verdsetter erfaringskompetansen og vet noe om hvordan de kan arbeide recoveryfremmende. Samarbeid med utdanningsinstitusjoner vil være en "smart

investering” og her har prosjektet allerede inngått avtaler både med UiS og ViD og kommunene Sandnes og Stavanger om jevnlig undervisninger og workshops for deres studenter, også når de er i praksis i kommunene.

Denne typen regionalt recovery-basert kompetansesenter finnes ikke andre steder i vår region

Jæren Recovery College vil altså være en aktør å spille på lag med i framtiden for mange ulike instanser. Recovery Colleget vil være en arena for utvikling av kompetanse og en arena for formidling av kompetanse til innbyggere og aktører lokalsamfunn, kommuner og institusjoner som ønsker å fremme både personlig og sosial recovery og som ser at dette betinger dialog, samskaping og samarbeid. *Recovery skjer nemlig ikke systemene, det skjer i samfunnet.*

5.3 Innspill fra samarbeidspartnere (utenom de som er representert i styringsgruppa)

Det er innhentet uttalelser fra samarbeidspartnere om hvordan de har erfart samarbeid med JRC til nå og hvordan de ser på JRC som en aktør i vår region framover. [Uttalelser fra samarbeidspartnere \(Vedlegg 7\)](#)

Enkelt sammenfattet peker samarbeidspartnerne på følgende om JRC sin fremtidige rolle. JRC kan være

- en viktig fasilitator og samarbeidspartner for samskappingsprosesser og utvikling av recoverybaserte kompetansetilbud i vår region
- en læringsarena for livsmuligheter og samfunnsdeltagelse og bidragsyter til tjenesteutvikling i offentlige og frivillige tilbud
- en ønsket samarbeidspartner for høyskoler og universitet

5.4 Styringsgruppens vurderinger og oppdrag for arbeidet

Kommuner eller Helseforetak kan ikke søke tilskudd til regionalt brukerstyrt senter. Tilskuddsordningen er for bruker- og pårørendeorganisasjoner og ideelle non-profit aktører. Dette, sammen med kriteriene om at ulike offentlige etater og frivillige organisasjoner skal kunne være deltakere i ny organisering, er styrende for valg av fremtidig organisering.

Med disse rammebetingelsene bortfaller følgende mulige løsninger:

- *Interkommunalt selskap (IKS)*, fordi kun kommuner, fylkeskommuner og andre IKS kan etter IKS-loven være deltakere i selskapet.
- *Kommunalt Oppgavefelleskap* (kommuneloven), fordi kun kommuner og fylkeskommuner etter KL kan være deltakere i et oppgavefelleskap
- *Vertskommunesamarbeid*, fordi kun kommuner kan samarbeide om slik oppgaveløsning etter KL.

Alternativene som gjensto, var da:

- Forening
- Stiftelse (ideell)
- Aksjeselskap (ideelt)

Forening; Slik organisering ble vurdert av styringsgruppen, men ikke funnet aktuell å gå videre med. Forening er ikke en organisasjonsform som er regulert i noen lov. Minste kravet er at den har vedtekter og et styre. Som

organisasjonsform for et recovery college ansees denne formen som for uformell og uklar, og følgelig ikke egnet.

På dette grunnlaget vedtok styringsgruppa den 26.10.2021 følgende:

» - Konklusjonen ble at en går for Jæren Recovery College som en ideelt as eller ideell stiftelse. Ved ideelt as vil det være flere eiere og en kan samarbeide med flere. En kan søke statlig tilskudd som regionalt brukerstyrt (kompetanse)senter. Fra de som var til stede fra kommunene var det positiv innstilling til at også kommuner kan ha aksjer i Jæren Recovery College som ideelt as. Dette må avklares på politisk nivå. Samarbeid med og kjøp av tilbud fra Jæren Recovery College kan vedtas på virksomhetsnivå eller kommunaldirektørnivå i kommunene. Ved ideell stiftelse må det enten lages en ny stiftelse eller at Jæren Recovery College blir eid av stiftelse som eksisterer».

Styringsgruppa ønsket å få utredet om stiftelsen KBT var aktuell som eier eller medeier av JRC. KBT har en tydelig recovery-filosofi for sin virksomhet og står bak flere regionale og nasjonale virksomheter og JRC har allerede hatt noe samarbeid med KBT. KBT har også datterselskapet KBT Fagskole. KBT er lokalisert i Trondheim og er både en regional aktør i Trøndelag og en nasjonal aktør

6. MODELLENE – STIFTELSE, AKSJESELSKAP ELLER DEL AV STIFTELSEN KBT

Styringsgruppen sine rammebetingelser er lagt til grunn i vurderingene av de to hovedalternativene stiftelse eller aksjeselskap og hybridløsningen med å la JRC bli en del av Stiftelsen KBT regionalt brukerstyrt senter. I tillegg er det i vurderingene som ligger til grunn for herværende sak, lagt vekt på følgende:

- Lojalitet til recovery-tenkningens verdigrunnlag, herunder lik representasjon i styrende organ fra erfaringskompetanse og fagmiljøer
- Effektiv organisering og styring
- Muligheter for kjøp av støttetjenester fra samarbeidspartner
- Søke løsninger som gir rom for at tjenestekjøp fra kommunene kan skje i egenregi, ikke gjennom enkeltvis anbuds konkurranser
- Søke løsninger som ikke kommer i konflikt med regelverket om ulovlig offentlig støtte mht. tilskudd eller tjenestekjøp
- Ivareta kravene om momskompensasjon/momsrefusjon
- Sikre nødvendig offentlig eierkontroll og styring, herunder både faglig og politisk styring
- Søke løsninger som gir nødvendig handlingsrom og fleksibilitet i utviklingen av JRC i fremtiden, herunder organisatoriske endringer ved behov
- Ryddighet og forutsigbarhet for dagens ansatte i prosjektet, herunder mulighetene for eventuell virksomhetsoverdragelse.
- Forutsigbare økonomiske rammer, som muliggjør planlegging av driften for minst to år om gangen.

6.1 JRC som ideelt aksjeselskap under stiftelsen KBT

Styringsgruppen ønsket å få utredet om stiftelsen KBT var aktuell som eier eller medeier av JRC. KBT har en tydelig recovery-filosofi for sin virksomhet og står bak flere regionale og nasjonale virksomheter og JRC har allerede hatt noe samarbeid med KBT. KBT har også datterselskapet KBT Fagskole.

KBT er lokalisert i Trondheim og er både en regional aktør i Trøndelag og en nasjonal aktør.

Det har vært avholdt møter med KBT. Etter denne dialogen har KBT gitt følgende tilbakemelding på spørsmålene:

a) Faglig samarbeid mellom JRC og KBT

Et faglig samarbeid mellom JRC og KBT ansees av KBT som en vinn-vinn-situasjon. Begge parter vil få tilgang til et større faglig miljø. Overordnet ideologi oppleves å være felles mellom KBT og JRC. I det å løfte fram recovery og brukerstemmen, kan vi dra nytte av hverandre. Et faglig samarbeid er aktuelt å satse videre på uavhengig av eier- og organisasjonsform.

b) JRC som et ideelt Aksjeselskap der KBT har aksjemajoritet

KBT kan se for seg at JRC blir organisert som et ideelt AS, som et datterselskap under KBT-gruppen. KBT vil i så fall ha minimum 51% av aksjene. For JRC vil det å bli en del av KBT innebære at en slutter seg til et felles verdisyn, ideologi og virksomhetsidé. Fordeler vil være felles bruk av infrastruktur, administrative ressurser, konsepter, kontrakter og støttetjenester som KBT og deres øvrige datterselskap benytter. Støttetjenester (regnskapsføring/revisjon, IT, lønn etc) kan kjøpes gjennom internfakturering uten mva. De ulike enhetene i KBT, da evt inkludert JRC, kan i felleskap utvikle, støtte og styrke hverandre. Som datterselskap vil JRC ha eget styre og egen økonomi. Ved en "datterselskapsmodell", kan en evt. inngå en avtale om at JRC kan tre ut av KBT gruppen i henhold til nærmere avtalte betingelser, slik at dette ikke er låst for all fremtid.

c) KBT har eierandel under 50% i JRC som ideelt AS

KBT uttaler at om man velger en modell der KBT kun blir aksjeeier i JRC så vil dette legge begrensninger på samarbeidet, både ved at faglige og administrative tjenester mellom JRC og KBT blir belastet med mva. JRC tilgang til KBT's til konsepter, avtaler og infrastruktur vil ikke bli aktuelt. Om KBT ikke har noen rolle i styret til JRC, vil ikke dette i praksis medføre noe annet samarbeid enn det som allerede foreligger innenfor recovery-knutepunkt paraplyen.

Samlet vurdering etter dialogen med KBT

Faglig samarbeid med KBT er svært relevant og interessant. At faglig samarbeid er en vinn-vinn for begge parter støttes. Et slikt samarbeid kan skje som nå uten formelle avtaler og evt avtaler kan inngås etter etablering av "Nye JRC" fra 2023.

Når det gjelder JRC som et mulig datterselskap av KBT bemerker KBT at dette innebærer et felles verdisyn, ideologi og virksomhetsidé. Når det gjelder verdisyn og ideologi så tror prosjektledelsen dette er sammenfallende med JRC sin ideologi og verdigrunnlaget fra Læringsnettverket her regionalt. Prosjektlederne i JRC er derimot i tvil om at felles virksomhetsidé med KBT er nødvendig og hensiktsmessig. For JRC blir det viktig å utarbeide sin egen virksomhetside. Når det gjelder støttetjenester kan tjenester fra KBT bidra til mer effektiv bruk av ressurser og at JRC slipper å bygge opp dette lokalt. Alternativt kan lokale avtaler om støttesystemer slik JRC i dag har med Sandnes kommune, forhandles om og søkes videreført.

JRC trenger etter prosjektledernes vurdering et styre som er sterkt lokalt forankret og ikke for stort. KBT kan tilbys aksjer i JRC, men det trås ikke at KBT får plass i styret da det her prioriteres med lokale aktører.

Konklusjon:

Vår samla vurdering er at JRC legger opp til faglig samarbeid med KBT og gjerne avtalefester dette samarbeidet. Om KBT ønsker aksjer i JRC AS så tilrås ikke at

det samtidig tilbys styreplass. Vi vil unngå ha for stort styre og prioritere at de som sitter anbefales å være fra vår region.

Det anbefales ikke at JRC blir et datterselskap av KBT.

6.2 Forskjeller mellom Stiftelse eller aksjeselskap

I begge tilfellene ligger det her til grunn at det er en ideell organisatorisk enhet som er hensikten. Det vil si at det ikke drives næringsvirksomhet og det kan ikke dels ut utbytte eller skjer andre typer utdelinger til stifterne eller aksjonærene. Et hvert overskudd skal tilbakeføres til virksomheten selv og anvendes i tråd med formålet.

Hovedforskjellen mellom en stiftelse og et aksjeselskap er at en stiftelse, opprettet i samsvar med Stiftelsesloven, er selveiende. Den har ingen eiere og styret har etter loven myndigheten til å treffe alle avgjørelser knyttet til driften. Verken kommunestyrene eller styrende organ hos JRC sine nåværende samarbeidspartnere kan utøve noen form for eierkontroll med stiftelsen. Den har ingen eiere.

I et aksjeselskap, stiftet ihht aksjeloven, vil kommunene og styrende organ hos samarbeidspartneren ha reell eierkontroll i form av generalforsamlingen i ASet. Selskapets vedtekter regulerer myndighet som legges til styret, og gjennom en aksjonæravtale og eierstrategi kan eierne nedfelle nærmere «spilleregler» for felles utøvelse av eierrollen i JRC AS.

Hovedforskjellene kan sammenfattes slik:

	Stiftelse	Aksjeselskap, ideelt
Lovgrunnlag	Lov om stiftelser	Aksjeloven
Eget rettssubjekt	Ja	Ja
Krav om innskutt kapital?	Ja, min. kr 100.000 Er urørlig stiftelseskapital	Ja, min. kr 30.000 i aksjekapital. Pris pr aksje kan være høyere – overkurs, som kan brukes som driftskapital i oppstarten
Hvem er deltagere?	Alle	Alle
Hvem er eierne?	Ingen, kun stifterne	Aksjonærene
Styringsorgan	Kun krav om et styre	Generalforsamling, eierne Styret, velges av gen.fors. Daglig leder, ansettes av styret Kan i tillegg ha underorgan
Styringsdokumenter	Vedtekter	Vedtekter (krav AS loven) Aksjonæravtale (bør ha) Eierstrategi (bør ha)
Endringer i virksomheten	Må det endres i vedtekter, kreves godkjenning av Stiftelses tilsynet	Generalforsamlingen fatter endelige vedtak
Innflytelse	Flertallsvedtak, om lov og vedtekter ikke har fastsatt noe annet	Aksjeandeler i generalforsamlingen

		Flertallsvedtak i styret, om lov og vedtekter ikke har fastsatt noe annet
Avvikling	Regler i Stiftelsesloven. Strengt krav som må oppfylles og opprinnelige stiftere må uttale seg.	Styret kan foreslå og generalforsamlingen vedta AS loven regulerer fremgangsmåten
Risiko	Liten	Liten, men kan gå konkurs
Kan tildeles egenregi	Tvilsomt, må undersøkes med Stiftelsestilsyn og Skatt Vest	Ja, etter bestemte vilkår 80% eller mer må komme fra det offentlige og det offentlige må ha aksjemajoriteten.

6.3 Særskilte forhold som vektlegges i valg av løsning for JRC

JRC har til formål å være et kompetansesenter som tilbyr kurs, work-shoper mv. Bruken av begrepet college har ingen formelle krav etter Opplæringslova. Fra myndighetens side vil formalkravene til JRC være de som stilles til regionale brukerstyrte sentre ([Vedlegg 8](#)). At disse kravene ivaretas, er grunnleggende for å sikre posisjonen til å være kvalifisert søker på statlige tilskuddsordninger fremover.

Et Recovery College er pr definisjon en instans som bygger på og forvalter både erfaringskompetanse og fagkompetanse. Erfaringskompetansen er viktigst, og ledelse må organiseres og vektas slik at det er reell brukerstyring. Dette må gjenspeiles i ledelse og styreform. Et styre for Recovery College må minimum ha halvparten som representerer erfaringskompetansen. I det daglige må samskapere (kursutviklere og kurslærere) og studenter ha stemmer inn i beslutninger som angår driften. Det bør allerede nå legges til rette for at det etableres både et elev-/studentråd og et lærerråd med stemmer inn i styret.

Uansett organisering vil JRC ha behov for følgende støttefunksjoner som de som i dag leveres fra Sandnes kommune: It-nett og It-support, arkiv (både sakarkiv og kursdeltagerarkiv), Regnskap og revisjon, System for personaloppgaver (ansettelser, lønn, HR, HMS etc).

Alternativet er at organisasjonen må bygges opp med økte administrative ressurser. Det vurderes som en uhensiktsmessig og lite effektiv offentlig ressursbruk. Resultatene fra påbegynt dialog med Sandnes kommune (fagenhetene IT og arkiv) så langt om dette, med tanke på fremtiden, er at de er innstilte på å få til løsninger.

Uavhengig av løsning for organisering som velges for JRC er det vesentlig for forutsigbarheten i driften, at tjenesteleveranser til kommunene kan løses på en slik måte at det er avtalebasert, ikke anbudsrelatert.

Dette kan løses ved at det i tillegg til formelle stiftelses/selskapsdokumenter legges til rette for en modell der det inngås langsiktige forpliktende samarbeidsavtaler om leveranse av recovery-college tjenester til samarbeidskommunene. Samarbeidsavtalen må definere basistjenester som leveres fra JCR og som det betales for årlig.

Utgangspunktet for å utforme denne er kurs og workshop-pakkene som JRC har utviklet så langt.

I tillegg bør det legges til rette for at kommunene kan inngå avtale om tilleggstjenester. Dette avhenger selvsagt av kapasitet hos JRC, men hensikten er todelt. Utviklingen av eksisterende og nye kurs som en kommune særlig trenger kan være grunnlaget for en slik avtale om tilleggstjenester. Det kan f.eks. være en del av kommunens egen skolering og kompetanseutvikling av recovery-metoden. Motsatt, det kan være kurs som JRC utvikler frem i tid, som en eller flere kommuner ønsker å formaliseres samarbeid om i tillegg til det kommunen selv yter av tjenester. Avtalen om slike tilleggstjenester må gi rom for at det kan være prosjektbasert, slik at det også sammen kan søkes om aktuelle eksterne tilskudd.

Både JRC og kommunene er avhengige av forutsigbarhet om finansieringen. En slik samarbeidsavtale om tjenesteleveranse av basistjenester kan medvirke til dette.

Utgangspunktet for finansieringen er tilskuddsnivået i styringsgruppens budsjettforslag for 2022. Målet er å kunne ha 4 faste årsverk i løpet av 2023 og innen 2025 at samlet finansiering, statlig tilskudd og kommunale tilskudd gir rom for 5 årsverk i organisasjonen JRC.

6.4 Vurderinger av egnethet – stiftelse eller ideelt aksjeselskap

Med grunnlag i at en stiftelse er selveiende og på den måten avskjærer samarbeidspartnerne fra både utøvelse av eierstyring og ved egne beslutninger kunne raskt foreta nødvendige tilpasninger av driften og styringen, vurderes stiftelse som lite egnet. JRC vil måtte ha handlingsrom til å foreta justeringer av driften i tråd med utviklingen av kurs og work-shops over tid. Handlingsrommet for endringer i driftskonseptet for en stiftelse er begrenset, selv om det kun er styret som fatter avgjørelser. Endringer som utløser justeringer av vedtektene, må godkjennes eksternt av stiftelsestilsynet.

Intensjonen og verdigrunnlaget for recovery-tenkningen fordrer rom for endring og utvikling, både hos JRC men også hos samarbeidspartnerne. Å oppnå dette vurderes som vesentlig mer smidig og formålstjenlig i et ideelt aksjeselskap. Strategiske grep, utvikling, tilpasninger i tråd med behovene som faktisk er blant innbyggere, pårørende, næringsliv og kommuner er langt mer effektivt å gjennomføre i et aksjeselskap. Etter initiativ og forslag fra styret kan generalforsamlingen raskt tre sammen og fastsette nødvendig justeringer.

Aksjeselskapsformen, også som ideelt AS, er en selskapsform som er vel etablert og godt utprøvd. Innenfor blant annet idretten er dette en vanlig selskapsorganisering og der er sammenhengene til statlige tilskuddsordninger godt innarbeidet. De etablerte regionale brukerstyrte senterne er bygd opp etter mye den av den samme grunnstrukturen.

Etter en samlet vurdering anbefales å legge til grunn at driftsformen fremover løses ved stiftelse av JRC som ideelt aksjeselskap i medhold av aksjeloven.

6.5 Utkast til vedtekter – JRC AS

I vedlegg følger et [utkast til vedtekter for regionalt brukerstyrt senter – Jæren Recovery College AS \(vedlegg 9\)](#).

Utkastet legges i første omgang frem for styringsgruppen til behandling. I samsvar med styrets vedtak vil det bli gjort nødvendige ajourføringer og endringer, før prinsippssaken inkludert forslaget til vedtekter oversendes kommunene og øvrige samarbeidspartnere til behandling.

Aksjelovens minimumskrav til vedtektene er bl.a. at det skal fremgå selskapsnavn, formål, aksjekapitalens størrelse og aksjenes pålydende. Av lovens §2-2, nr 2 følger at når selskapet ikke har økonomisk formål (utbytte) må det i vedtektene fastsettes hvordan overskuddet skal anvendes og angis hvordan formuen skal anvendes ved avvikling og oppløsning av selskapet. Sistnevnte gjelder for stiftelsen av JRC som ideelt aksjeselskap.

Nedenfor er enkelte av bestemmelsene i utkastet til vedtekter nærmere kommentert. Det er forhold her som det er særlig relevant for styringsgruppen å drøfte, slik at forslaget som sendes til kommunene og øvrige samarbeidspartnere er så avklart og omforent som mulig.

§3. Formål

Formålet uttrykker hva JCR er, hva som produseres, hvem målgruppene er og det slås fast at kjerneområdet er Rogaland.

Det fremgår konkret av formålet at JCR ikke har økonomisk formål, som betyr at aksjonærene er avskåret fra å ta ut utbytte eller på annen måte foreta utdeling av selskapets verdier.

Begrunnelsen for å ta inn bestemmelsen om at JCR kan etablere datterselskap når det bygger opp om formålet må sees i sammenheng med at det er tatt inn i formålet at JCR tildeles egenregi i medhold av Anskaffelsesforskriften, for sin tjenesteleveranse. Å tildele egenregi betyr at det ikke er forutgående anbudskonkurranse om tjenestene som leveres for driftstilskuddet som ytes årlig (tjenestekjøp av basistjenester).

Det er 3 vilkår som må være oppfylt for å kunne tildele egenregi

- Kontrollkriteriet; Betyr at oppdragsgiver må ha en kontroll over tilbyder som tilsvarer den kontroll hun har over egen virksomhet. Kravet til kontroll er oppfylt når oppdragsgiver utøver bestemmende innflytelse over både strategiske mål og viktige beslutninger i det kontrollerte rettssubjektet.

I praksis betyr det kontroll over vedtekter, styresammensetning og aksjemajoritet.

Slik aksjefordelingen er foreslått i JCR har kommunene samlet 80% eierandel.

- Omsetningsvilkåret; Betyr at mer enn 80 % av aktiviteten leveres for oppdragsgiver eller andre rettssubjekter som oppdragsgiver kontrollerer. I praksis at mer enn 80% av brutto inntekter tjener oppdragsgivers behov, og ikke andres.

I JRC sitt budsjettforslag for 2023-2025 utgjør andre inntekter kr 0,5 mill (inntil 12,5%) og er innenfor vilkåret om å ikke utgjøre mer enn 20%. Skulle andre inntekter bli en vesentlig del av JRC sin omsetning kan det bli aktuelt å legge denne delen av virksomheten i eget datterselskap. Vedtektene

legger til rette for det om behovet skulle oppstå.

- Kapitalvilkåret; Betyr at det ikke kan være privateide selskaper på eiersiden i JCR som har skutt inn aksjekapital eller andre verdier i selskapet. Sammen med de fire kommunene er det lagt til grunn at A-larm Rogaland og Mental Helse Rogaland har 10% av aksjene hver. Begge er medlemsbaserte organisasjoner uten økonomisk formål. Offentlige tilskudd utgjør vesentlig del av sum inntekter.

Spørsmålet som det bedt om faglig bistand på hos Sandnes kommune sin revisor er om disse to organisasjonens aksjer JCR gjør at kapitalvilkåret ikke er oppfylt, eller om disse faller utenfor definisjonen av privateide selskaper. Dersom svaret er at de faller innenfor definisjon, er det ikke mulig å både tildele egenregi til JRC og ha andre enn kommunene som aksjonærer. Det tilstrebes at svaret kan foreligge til styringsgruppens møte.

§4. Aksjekapital og eierandeler

Det legges til grunn at JRC prosjekt sine eiendeler overføres «as is» til aksjeselskapet. Tilsvarende gjelder avtaler om leie av lokaler. Behovet for innskudd av aksjekapital er derfor lagt inn med aksjelovens minimum, kr 30.000.

I samsvar med egenregi kravene og kommunenes andel av total finansiering, er det i vedtektene lagt opp til at kommunene hver eier 20% og skyter inn hver sin aksjekapital på kr 6.000. A-larm Rogaland og Mental Helse Rogaland forslås å ha en eierandel hver med 10% og et kapitalinnskudd på kr 3.000 hver.

Utover hensynet til vilkårene for egenregi tildeling, har aksjefordeling betydning for stemmevekt i generalforsamlingen.

Aksjekapitalen må være innbetalt før stiftelsesdokumentene til selskapet kan sendes inn for registrering i Brønnøysundregistrene.

§5. Finansiering

Utgangspunktet er styringsgruppens forslag til budsjett for 2022 og utkastet som foreligger for årene 2023-2025. Dagens fordelingsnøkkel for tilskuddet fra kommunene legges til grunn videre.

For å oppfylle regelverkskravene foreslås det at tjenesteleveransen som kommunene betaler årlig tilskudd konkretiseres i en enkel avtale om basis-recovery college tjenester. Behov som måtte komme frem i tid fra en eller flere kommuner om nye tjenester fra JRC er det lagt opp til at løses med en tilleggsavtale. Dette kan som følge av utviklingen av kurs pakkene JRC tilbyr, men også behov som kommunene får. På denne måten legges det også til rette for at det kan fortsatt skje prosjektbasert utvikling og samarbeid.

Enkle maler for basistjenester og tilleggstjenester utarbeides frem mot stiftelsen av selskapet.

§6.2 Selskapets styret

Hver enkelt av instansene i styringsgruppen må ta stilling til om de vil være med å etablere et eventuelt ideelt AS. Medlemmene fra Helse Stavanger har allerede

gitt en uttalelse om at de ikke ønsker det. (Se vedlegg 7). Prosjektlederne foreslår i tillegg til at deltagerne i styringsgruppa blir spurt at også Blå kors steg for steg Stavanger (Eid av Blå Kors) og KORUS Stavanger (eid av Kirkens bymisjon) blitt forespurt.

Blå kors steg for steg bygger på samme recovery-tenkningen, er allerede en samarbeidspartner og tilbyr dessuten tidgivere som nevnt i kap. 4. KORUS Stavanger har hatt en relasjon til JRC gjennom samarbeid i forskning, evaluering og felles arrangement.

Hensyntatt recovery-tenkningen, verdigrunnlaget og jevnbyrdighet mellom erfaringskompetanse og faglig kompetanse har stått sentralt i arbeidet med å foreslå sammensetning av styret. I tillegg er det lagt vekt på å sikre kontinuitet fra prosjektperioden og over i permanent drift.

Det er i utkastet til vedtekter foreslått et styre med totalt 9 medlemmer. Styret vil være i største laget, men vurderes som hensiktsmessig nå for oppstartsfasen. På sikt bør det tilstrebes at et vel fungerende effektivt og arbeidende styre kan bestå av 5 medlemmer.

Styret med 9 medlemmer foreslås satt sammen av 4 medlemmer fra bruker- og pårørende organisasjoner/ideelle organisasjoner innen rus og psykisk helse i Rogaland, 4 medlemmer fra kommunene og 1 medlem valgt av og blant de ansatte i JRC. I tillegg foreslås at 1 representant fra studentråd gis møte- og talerett i styret.

Valgperioden foreslås å følge kommunestyrenes valgperiode med 4 år. Reglene om kjønnsbalanse gjelder for styrets medlemmer og varamedlemmer.

Styret velges av generalforsamlingen etter innstilling fra valgkomiteen. Forslag til styremedlemmer og varamedlemmer skal derfor meldes inn til valgkomiteen, unntatt ansattes representant.

§6.3 Fagutvalg

En vesentlig del av JRC sin virksomhet som et regionalt kompetansesenter med spisskompetanse på recovery og erfaringsbasert kunnskap innen rus og psykisk helsefeltet, er evaluering, utvikling og tilpasninger av kurstilbudene. For å gi dette nødvendig tyngde og prioritet, foreslås det at styret gis ansvar for å opprette et fagutvalg.

Utvalget med 5-7 medlemmer foreslås sammensatt av aktører fra UiS/VID, kommune, erfaringskonsulenter og ledelsen i JRC. I tillegg er det ønskelig at NAV Rogaland eller en aktør fra regionalt næringsliv deltar.

§6.4 Studentråd

Det er et mål for JRC å utvikle kurs-pakkene til også ha lengre varighet og at noen tilbud kan vare et semester. For å løfte frem studentrollen som deltakerne har/har hatt, er det på sikt ønskelig å få etablert en ordning med studentråd i JRC. I forslag til vedtekter er det lagt til rette for dette.

§8 Oppløsning/avvikling av selskapet

I samsvar med aksjelovens bestemmelser §2-2 er det tatt i vedtektene bestemmelse om hvordan formuesverdien ved en oppløsning/avvikling skal

håndteres. Det foreslås at den tilfaller en ideell organisasjon innenfor rus og psykisk helsefeltet i Rogaland ihht formålet §3, 1. ledd.

6.6. Forholdet til nåværende ansatte i prosjektet JRC

JRC går fra en prosjektfase til en permanent driftssituasjon. Forholdet til fast ansatte (prosjektlederne) i JRC kan håndteres ved at det gjennomføres en virksomhetsoverdragelse ihht Arbeidsmiljølovens bestemmelser kap. 16. For berørte ansatte betyr det at det i overføring til ny arbeidsgiver JRC AS skjer med samme lønns- og pensjonsvilkår som nå. Harmonisering skjer over tid.

I og med at prosjektlederne har permisjon fra sine faste stillinger i kommunene Time og Sandnes, vil det her være nødvendig at begge kommunene deltar i gjennomføringen av en virksomhetsoverdragelse. Det er behov for å drøfte dette nærmere innen kort tid, slik at det skapes forutsigbarhet om fremtidige ansettelsesforhold for de berørte ansatte.

Alternativet til en virksomhetsoverdragelse er at prosjektet JRC «avsluttes» og prosjektpersonell går tilbake til sine basisorganisasjoner. JRC AS må da igangsette rekruttering av personell til de faste stillingene. En slik prosess utløser et snarlig vedtak og en tilleggsbevilgning for å håndtere merkostnadene.

Beslattes det å stifte JRC som ideelt aksjeselskap skal det av vedtektene fremgå hvordan oppløsning/avvikling av selskapet skal håndteres. I en slik situasjon vil også de fast ansatte sin situasjon måtte løses. Det legges til grunn at kompetansen som de berørte ansatte besitter også vil ha relevans for aksjonærene også etter en oppløsning/avvikling. Det er derfor i vedtektene § 8 tatt inn bestemmelse om at aksjonærene i slikt tilfelle har et solidarisk ansvar for å løse videre ansettelsesforhold for de berørte fast ansatte.

6.7. Finansiering

Dagens budsjettnivå er et minimumsnivå for driften av et recovery college. Rammen for 2022 er på totalt kr 3 millioner og skal dekke blant annet husleie, 3 årsverk, kursholdere/lærere honorarer. Utviklingsoppgaver, kapasitetsøkning, markedsføring og informasjon må styres stramt da handlingsrommet er lite.

Driften av et regionalt brukerstyrt senter stiller nye krav som må oppfylles for å utløse tilskudd fra Helsedirektoratet (Hdir). Det er utarbeidet et utkast til en langsiktig minimumsramme for regionalt brukerstyrt senter JRC. Her ligger til grunn en gradvis styrking av faste årsverk, til 4 i 2023 og mål om 5 årsverk i 2025. I og med at Helsedirektoratets tilskuddsordning også er ettårig må det arbeides målrettet sammen med de andre regionale brukerstyrte sentrene om å oppnå fast tildeling i Statsbudsjettet. Dette er et langsiktig arbeid. På kort sikt må virksomheten tilpasse seg de årwise rammene som faktisk blir stilt til disposisjon inkl. tilskudd fra aksjonærkommunene.

	2023	2024	2025	2026
Tilskudd Hdir	2 500 000	2 500 000	3 000 000	3 000 000
Kommunene	1 500 000	1 500 000	1 800 000	1 800 000
Andre inntekter	500 000	500 000	500 000	500 000
Total finansiering	4 500 000	4 500 000	5 300 000	5 300 000

7. ANBEFALING OG FORSLAG TIL VEDTAK

1. Styringsgruppen tar redegjørelsen om fremtidig organisering til orientering
2. Styringsgruppen slutter seg til anbefalingen om å stifte Jæren Recovery College som et ideelt aksjeselskap.
3. Styringsgruppen ber om at utkastet til vedtekter ferdigstilles for oversendelse sammen med saken til kommunene og øvrige samarbeidspartnere for behandling, med følgende endringer...
4. Styringsgruppen ber prosjektlederne sørge for at formelle stiftelsesdokumenter utarbeides så snart behandling jf. punkt 3 ovenfor er avsluttet, og slik at JRC AS kan være registrert som nytt selskap tidlig i 2-halvår 2022.

VEDLEGG

Alle vedlegg (unntatt vedlegg 8) kan leses eller lastes ned her:

www.jrcollege.no/bibliotek

Vedlegg 1 Verdigrunnlag for rus- og psykisk helsearbeid i Rogaland og Sunnhordland

Vedlegg 2 Prosjektbeskrivelse Jæren Recovery College 2018 (fullversjon) (kortversjon)

Vedlegg 3 kortfattet presentasjon av dagens Jæren Recovery College

Vedlegg 4 Kurskatalog JRC våren 2022

Vedlegg 5 Erfaringer fra studenter og lærere

Vedlegg 6 Prosjektrapportering til styringsgruppa og Statsforvalteren pr februar 2022 (ikke klar)

Vedlegg 7 Uttalelser fra samarbeidspartnere

Vedlegg 8 [Bruker- og pårørendearbeid innen rus, psykisk helse og voldsfeltet - Helsedirektoratet](#)

Vedlegg 9 Utkast til vedtekter for regionalt brukerstyrt senter – Jæren Recovery College AS.